

prima instanță: A. Andronic
instanța de apel: D. Manole, N. Traciuc, E. Fistican

nr. 2rac-520/13

D E C I Z I E

18 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Vera Macinskaia
Ion Vîlcov
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Csimcom”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Camera de Licențiere împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Csimcom” cu privire la retragerea licenței,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de către Camera de Licențiere, casată hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 19 noiembrie 2012 și emisă o nouă prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă

La 11 septembrie 2012 Camera de Licențiere a RM a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Csimcom” cu privire la retragerea licenței seria AMMII nr. 037893 din 03 august 2011 eliberată pentru genul de activitate - păstrarea și comercializarea angro a producției alcoolice și a berii produse de producătorii autohtoni, începând cu 07 septembrie 2012 și obligarea SRL „Csimcom” să depună la Camera de Licențiere originalul licenței retrase.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 09 iulie 2008, SRL „Csimcom” călăuzindu-se de prevederile art.10 al Legii nr. 451/2001, a depus la Cameră o declarație înregistrată cu nr. 9/54 privind eliberarea licenței, pentru genul păstrarea și comercializarea angro a producției alcoolice autohtone și a berii autohtone, iar ca urmare a examinării declarației depuse, precum și a procesului-verbal al grupului de lucru nr. 04/474 din 14 iulie 2008, Camera la 14 iulie 2008, a emis decizia nr. 3289 privind eliberarea licenței seria. A MMII nr. 035216 din 22 iulie 2008, valabilă, până la 22 iulie 2011, cu indicarea că pentru genul de activitate nominalizat, licența se

eliberează pe un termen de 3 ani cu indicarea anuală în conținutul acesteia a termenului pentru care s-a achitat taxa de licență.

Susține că, la data de 10 august 2010 a înregistrat sesizarea Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al RM nr. 173 din 10 august 2010, iar ca urmare a analizei circumstanțelor expuse în sesizare și documentelor anexate, precum și a examinării raportului de constatare tehnico-științific nr. 2967 din 02 august 2010, s-a constatat că blanchetele timbrelor de acciz pentru băuturi alcoolice tari cu nr. 0903000821460, 0903000818985, 0903007931541, 0903007933742 lipite pe 2 sticle de vodka „Лале Budjac” de 0,5 l, și pe 2 sticle de vodka „Alcolux 333” de 0,5 l, sunt confecționate din hârtie simplă cu lipsa filigranului, lipsa microtextului cu folosirea tiparului de tip plat-offset - fibrele color, recuzitele, și cu ajutorul tehnicii computerizate jet cerneală - numărul și banda cu codul de bare, nu la întreprinderea poligrafică „Baștină Rado” SRL specializată în confecționarea timbrelor de acciz; semnele de falsificare fiind lipsa filigranului „Republica Moldova”, lipsa microtextului „Republica Moldova”, prezența luminiscentei azurii în UV, imitarea fibrelor în masa de hârtie.

Consideră că în astfel de circumstanțe, SRL „Csimcom”, a admis în cadrul desfășurării activității licențiate încălcarea flagrantă a prevederilor Legii cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice.

Drept urmare, indică reclamantul că prin decizia nr. 4017 din 19 august 2010 a retras licența SRL „Csimcom” seria nr. A MMII nr. 035216 din 22 iulie 2008.

Invocă că s-a adresat instanței de judecată în vederea confirmării retragerii licenței pârâtului, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 16 mai 2012, acțiunea a fost admisă.

Suplimentar, Camera de Licențiere a indicat că, în baza declarației nr. 07/62 din 26 iulie 2011, privind eliberarea licenței depuse de SRL „Csimcom”, la data de 28 iulie 2011, a emis decizia nr. 2257 privind eliberarea licenței seria AMMII nr. 037893 din 03 august 2011 SRL „Csimcom” pentru genul de activitate - păstrarea și comercializarea angro a producției alcoolice și a berii produse de producătorii autohtoni, însă având în vedere că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 16 mai 2012, a fost retrasă licența SRL „Csimcom” seria AMMII nr. 035216 din 22 iulie 2008, pe motiv de punere în circulație a producției alcoolice nemarcate în modul stabilit cu timbru de acciz ori marcate cu timbru de acciz fals și în baza art. 16 alin.(3) lit.d) a Legii nr. 1100-XIV din 30 iunie 2012, cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, Camera de Licențiere a emis decizia nr. 143 din 07 septembrie 2012 privind retragerea licenței seria AMMII nr. 037893 din 03 august 2011, eliberată SRL „Csimcom” pentru genul de activitate - păstrarea și comercializarea angro a producției alcoolice și berii produse de producătorii autohtoni.

Solicită retragerea licenței seria A MMII nr. 037893 din 03 august 2011, eliberată SC „Csimcom” SRL pentru genul de activitate - păstrarea și comercializarea angro a producției alcoolice și a berii produse de producătorii autohtoni, începând cu 07 septembrie 2012 și obligarea SC „Csimcom” SRL să depună la Camera de Licențiere originalul licenței retrase.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru num. Chișinău din 19 noiembrie 2012, cererea de chemare în judecată înaintată de către Camera de Licențiere a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2013 a fost admis apelul declarat de către Camera de Licențiere, casată hotărârea primei instanțe și emisă o

nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă și retrasă licența AMMII nr. 037893 din 03 august 2011 eliberată SRL „Csimcom” pentru genul de activitate – păstrarea și comercializarea angro a producției alcoolice și a berii produse de producătorii autohtoni, începând cu 07 septembrie 2009 și obligată SRL „Csimcom” să depună la Camera de Licențiere originalul licenței retrase.

La 14 august 2013 SRL „Csimcom” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului invocă dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și emisă cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material.

Invocă că hotărârile judecătorești sunt emise cu încălcarea competenței jurisdicționale, acțiunea fiind înaintată Judecătoriei Centru mun. Chișinău, în raza teritorială a căruia se află sediul reclamantului, deși urma a fi înaintată în raza teritorială unde î-și are sediul agentul economic, și anume la Judecătoria Briceni, fapt ce indică la examinarea de către instanțele judecătorești a pricinii în cauză cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Menționează că pe un alt litigiu, unde la fel Camera de Licențiere avea statut de reclamant, cu același obiect a litigiului - retragerea licenței, a fost înaintată acțiunea la Judecătoria Economică de Circumscripție, care la momentul dat era competentă să rețină spre examinare un astfel de litigiu, însă, după lichidarea instanțelor economice, pricina a fost remisă spre examinare în instanța de apel Curții de Apel Bălți și nu cum în cauză Curții de Apel Chișinău.

Întru susținerea poziției sale invocă prevederile art. 38 alin. (2) CPC, potrivit căruia, acțiunea împotriva unei organizații se intentează de la sediul ei sau de la organului ei de administrare.

Afirmă că deși, intimatul întru argumentarea poziției sale a invocat prevederile art. 283 CPC, potrivit căruia cererile de constatare a faptelor cu valoare juridică se depun la instanța judecătorească de la domiciliul sau sediul petiționarului, cu excepția cererii de constatare a faptului de posesiune, folosință și dispoziție a unui bun imobil în drept de proprietate, care se depun la instanța de la locul de aflare a bunului, însă sistarea temporară sau retragerea licențelor/autorizațiilor ce vizează activitatea de întreprinzător nicidecum nu pot fi atribuită la categoria de pricini de constatare a faptelor care au valoare juridică.

Susține că în decizia contestată a fost nejustificat constatat faptul că în perioada 07 septembrie 2012-30 aprilie 2013 a practicat ilegal activitatea de antreprenariat, fiind, totodată, retrasă licența retroactiv, începând cu 07 septembrie 2012.

Mai invocă că potrivit teoriei dreptului, în funcție de efectele actului de dispoziție, hotărârile judecătorești se împart în: declarative de drepturi, constitutive de drepturi și privative de drepturi, însă hotărârea judecătorească privativă de drepturi, cum este în speță decizia instanței de apel, nu poate avea efect retroactiv.

Menționează că în condițiile în care i-a fost retrasă licența cu efect retroactiv, tuturor agenților care dispun de licență și au procurat producție alcoolică de la dânsa, riscă să le fie retrasă licențele în lanț.

Ca urmare a depunerii declarației cu nr. 09/54 privind eliberarea licenței, pentru genul de activitate păstrarea și comercializarea angro a producției alcoolice autohtone și a berii autohtone, prin decizia nr. 3289 din 14 iulie 2008, Camera de Licențiere i-a

eliberat licența seria A MMII nr. 035216 din 22 iulie 2008, valabilă până la 22 iulie 2011.

Menționează că la momentul obținerii licenței, art. 16 alin. (3) lit. d) din Legea cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, pe care atât instanța de apel, cât și intimatul l-a invocat ca temei de retragere a licenței, avea următoarea redacție - temei pentru retragerea licenței servește punerea în circulație a producției alcoolice nemarcate cu timbru de acciz, și după, caz cu mărci de calitate sau marcate cu timbru de acciz și mărci de calitate false, însă prin Legea nr. 92 din 04 decembrie 2009 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, legiuitorul a decis că art. 16 alin. (3) lit.d) a legii date să aibă următorul conținut –temei pentru retragerea licenței servește punerea în circulație a producției alcoolice nemarcate în modul stabilit cu Timbru de acciz ori marcate cu Timbru de acciz fals, precum și a producției alcoolice falsificate (contrafăcute), cu retragerea obligatorie a licenței, fără drept de reînnoire, pe perioadă de 3 ani, modificare date fiind publicate în MO nr. 184-186 din 15 decembrie 2009.

Insistă că privarea de dreptul la reînnoirea licenței pe un termen de trei ani, nu poate fi privită ca o sancțiune mai blândă, din care motiv modificările operate în Legea cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice prin Legea nr. 92 din 04 decembrie 2009, nu pot avea caracter retroactiv și nu se răsfrâng asupra licențelor eliberate pentru respectiva activitate până la intrarea în vigoare a Legii menționate.

Invocă că Curtea Constituțională susține principiul neretroactivității actelor legislative prin care se restricționează exercitarea anumitor drepturi deja dobândite.

Reiterează că restricția privind imposibilitatea reînnoirii licenței pentru un termen de trei ani, în cazul retragerii licenței pentru comiterea încălcării prevăzute la art. 16 alin. (3) a Legii cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, se aplică numai agenților economici ce au obținut licență începând cu data de 15 decembrie 2009, pe când licența sa a fost eliberată la 22 iulie 2008.

De asemenea indică că potrivit jurisprudenței Curții Supreme de Justiție, licența constituie un bun în sensul art. 1 din Protocolul adițional al Convenției Europene a Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale în funcție de faptul dacă deținătorul sau solicitantul licenței are o speranță rezonabilă și legitimă în privința dreptului legal de dobândire, valabilității în timp a licenței și a posibilității de a continua să obțină beneficii din exercitarea unei activități în baza acestei licențe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei instanței de apel din 30 aprilie 2013 a fost expediată în adresa recurentului la data de 06 iunie 2013, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire (f.d.80).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 14 august 2013 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele recursului, studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu restituirea pricinii spre rejudecare în Judecătoria Briceni din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, trimițând pricina spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la art.432 alin.(3) lit. d) și f).

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. f), se consideră că normele de drept procedural sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale. Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

După cum rezultă din actele cauzei cererea de chemare în judecată împotriva SC „Csimcom” SRL cu privire la retragerea licenței seria AMMII nr. 037893 din 03 august 2011 eliberată SRL „Csimcom” pentru genul de activitate - păstrarea și comercializarea angro a producției alcoolice și a berii produse de producătorii autohtoni a fost depusă de către Camera de Licențiere a RM în Judecătoria Centru mun. Chișinău.

Totodată, din materialele dosarului rezultă că sediul SC „Csimcom” SRL în or. Briceni, str. Constructorilor 3, prin urmare, se află în raza de activitate a Judecătoriei Briceni.

În conformitate cu art. 38 CPC, acțiunea împotriva unei organizații se intentează în instanța de la sediul ei sau al organului ei de administrație.

În această ordine de idei și prin prisma normei enunțate, Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele judecătorești au examinat pricina cu încălcarea normelor de competență jurisdicțională, ceea ce, în conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. f) CPC, constituie temei de casare a hotărârilor judecătorești.

În susținerea concluziei date, instanța de recurs reține și dispozițiile art. 343³ a Capitolului XXXIV¹ din Cod de Procedură Civilă, care reglementează examinarea cererilor cu privire la sistarea temporară a valabilității și retragerea licențelor/autorizațiilor ce vizează activitatea de întreprinzător, potrivit căroră, cererea de sistare temporară a valabilității sau de retragere a licenței/autorizației ce vizează activitatea de întreprinzător se examinează în instanța de judecată cu participarea întreprinzătorului, a reprezentantului sau avocatului său, a reprezentantului autorității competente și a altor persoane interesate.

Reieșind din conținutul normei citate, cât și din conținutul Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr. 451 din 30 iulie 2001, precum și Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235 din 20 iulie 2006, instanța de recurs constată că nici norma procedurală și nici Legea specială nu stabilește careva reguli speciale în coraport cu competența jurisdicțională sau teritorială a instanțelor de judecată care urmează să examineze litigiile cu privire la sistarea temporară a valabilității și retragerea licențelor/autorizațiilor ce vizează activitatea de întreprinzător.

Pe cînd art. 280 alin.(1) CPC indică direct că, în procedură specială, pricinile se examinează de instanțele judecătorești după regulile de examinare a acțiunilor civile,

cu excepțiile și completările stabilite în prezentul cod la cap.XXIII-XXXIV și în alte legi.

Astfel, se constată că pricina dată, reieșind din prevederile art. 38 alin. (2) CPC, urma a fi examinată de către Judecătoria Briceni, pe când hotărârea în cauză a fost adoptată de Judecătoria Centru mun. Chișinău, fapt ce denotă examinarea cauzei cu încălcarea competenței jurisdicționale, împrejurare care n-a fost corectată nici de instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că cauza a fost judecată cu încălcarea normelor de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a remite pricina spre rejudecare în prima instanță conform competenței la Judecătoria Briceni, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea pricinii instanța urmează să țină cont de cele susmenționate și rejudecând pricina să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Csimcom”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2013 și hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 19 noiembrie 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Camera de Licențiere împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Csimcom” cu privire la retragerea licenței, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Judecătoria Briceni.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Vera Macinskaia

Ion Vîlcov

Tamara Chișca-Doneva